

Notes per a la història de la música a Mallorca (4)¹

JOAN PARETS I SERRA

AGRUPACIONS MUSICALS

La Capella de la Seu

Hom suposa que fou creada juntament amb el nomenament de Pau Villalonga (segle XVI-1609) com a primer mestre de capella. La funció d'aquesta agrupació era cantar obres polifòniques –amb o sense acompanyament d'instruments– en les funcions solemnes. La primera formació estava constituïda per cinc baixos, cinc tenors, i cinc contralts; mentre que la veu de soprano era interpretada pels minyons de cor. Devers 1595 la Capella de la Seu fou reorganitzada canònicament.

31.1.1596

Cantores et musicos per singulis vocibus sequentes

Baixos

Rdum. Dionisium Oliver, Pbrum.

Rdum. Antonium Cabot, Pbrum.

Rdum. Joannem Pi, Pbrum.

Gabrielem Ribes

Honor. Morla, Bibliopolam

Tenors

Rdum. Paulum Vilallonga, Pbrum.

Rdum. Antonium Puiol, Pbrum.

Honor. Arnaum Vicens

Rdum. Jacobum Verger, Pbrum,

Honor. Michaellem Company

Contralts

Rdum. Franciscum Bordoy, Pbrum.

Rdum. Joannem Antonium Segui, Pbrum.

Rdum. Gabrielelem Alcañiz, Pbrum.

Michaellem Lebrers

Honor. Nicholaum Mercadal

Tiples

(Pueros inservientes choro hujus ecclesiae)²

¹ Joan PARETS I SERRA, Ramon ROSSELLÓ IVAQUER: "Notes per a la història de la música a Mallorca", *BSAL*, 51,1995,89-96, *BSAL*, 53,1997,403-408 i *BSAL*, 55,1999,381-388.

² ACM-AC.31.1.1596 f.151v.

L'any 1598 es dictaven normes per proveir places i el 17.9.1622, el Capítol aprova la llista dels músics que ha presentada el canonge Amorós,³ però mana cancel·lar el nom de Joan Vives. Durant aquests anys i fins el 1666 sembla que aquesta corporació fou l'únic centre musical de Ciutat de Mallorca. Les places de la Capella de la Seu foren augmentades fins a tenir, l'any 1722, cinquanta parts, entre cantaires i instruments.

12.3.1728

"Deinde fonch llegida per lo Secretari la llista de Musichs qui componen la capella de la Música de esta Sancta Isglesia segons la nova planta se ha feta que es del thenor siguent.

"Planta nova de Musichs, tant dins la Seu com fora de la Seu.

Llista dels Musics	Dins la Seu	Fora de la Seu
Miquel Planes, pre	1 part	1 part.
Pere Joan Bennasser, pre	1 part	1 part.
Mathia Jaume, pre	1 part	1 part.
Miquel Canyellas, pre	1 part	1 part.
Francesch Pujol mayor	1 part	1 part.
Antoni Estrades	3 cor.s	3 cortons
Guillem Albertí,	3 cor.s	3 cortons
Antoni Albertí	2 cor.s	2 cortons
Jaume Badia	2 cor.s	2 cortons
Domingo Fiol, Baxo	2 cor.s	2 cortons
Jaume Joan	1 corto	1 corto.
Joan Auli	1 corto	1 corto.
Antoni Romero	2 cortons	2 cortons
Miquel Rodriguez	2 cortons	2 cortons.
Mestre y Minyons	4 parts	4 parts.
Rafel Valles, pre	1 part	1 part.
Pere Antoni Cabanellas, pre	1 part	1 part.
Pere-Francesc Truyols, pre	1 corto	2 cortons
Pere Joan Coll mayor	2 cortons	1 part.
Gabriel Miquel	2 cortons	3 cortons
Marti Mayol	1 corto	3 cortons
Guillem Beltran	1 corto	2 cortons
Pere Joan Coll minor	1 corto	2 cortons
Joseph Soler	1 corto	2 cortons
Joan Panó Baxo	2 cortons	2 cortons
Pere Joan Manyés, sacabutxo	1 corto	2 cortons
Antoni Marcer Porta	1 corto	2 cortons
Matheu Darder	1 corto	2 cortons
Francesch Estada	1 corto	2 cortons
Francesch Cabanellas	1 corto	2 cortons
Francesch Bas	1 corto	2 cortons
Sebestiá Farrá	2 cortons	2 cortons
Barthomeu Beltran	-----	1 corto
Antoni Picornell	1 corto	2 cortons

³ Fins ara no hem pogut trobar dita llista

Honofre Ferrer	1 corto	2 cortons
Antoni Cifre	1 corto de faltas	2 cortons
Antoni Joan	-----	1 corto
Guillem Marijas	1 corto	2 cortons
Jaume Colom	-----	2 cortons

Y ohida la continencia de dita llista su sria. nemine discrepante aprobà, rattificà y acceptà tots los Musichs continguts en dita llista. Y los feu gracia de la Porcio de Musica; que en dita llista se los ha señalada a cadahun respective; tant dins la Seu, com fora de la Seu, ab la circunstancia de que feyhan present a todas las Musicas. Lo Rt. Pere Joan Bennasser pre. Primatxer substitut tot lo temps, que estirà ocupat en el chor y funciones de la Iglesia, cuya presencia ja se ly fonc donada ab Determinació capitular celebrada als 23 Maig 1727 y que sie conservat Miquel Rodrigues ab la mitja part, que tenia per haver feta petició, que fonch ramesa al Señor Cang. Protector als 10 dels corrents, y per las rahons que en ella allega.

Deinde Su sria. nemine discrepante fou gracia de la Plasa del sacabutxo que tenia Climent Garau a Pere Joan Mancas y a Joan Panó ço es 25 lliures a cadahun de ells, y de les 12 lliures i 20 sous de la mitja Plasa de la corneta, que tenia Pere Sampsó a Antoni Marce Porta."⁴

Durant vint anys, del 1772 al 1792 la Capella de la Seu i la Reial Capella de Santa Anna del palau de l'Almudaina varen estar fusionades i participaran conjuntament en les cermonies litúrgiques.

15.11.1772. "Fusión de Capillas

Existiendo la capilla real de Santa Ana, el canónigo D. Juan Despuig, deán, en nombre del maestro de capilla de Santa Ana, Rdo. Andrés Corró Pbro., propuso la fusión de las dos capillas. Para evitar inconvenientes se hizo el siguiente plan:

1º Que por ahora habrá cincuenta partes, y de estas se añadan dos mas al maestro, además de las que tenia para el cuydado y manutención de los muchachos que se le aumenta.

2º Que las cinquenta partes se deveran reducir al número de quarenta y cinco, y que no se provechará alguna hasta reducida a dicho número.

3º Que será muy conveniente a la Música admitir a Fernandez por primer trompa con tres tercios ultra las cinquenta y cinco partes expresadas.

4º Que las fiestas que se acostumbra hacer en la capilla de Santa Ana se hicieran del mismo modo por esta Música.

⁴ ACM-AC.1727-1730 fs.245vº,246 i 246vº.

Extracto de los Músicos que han de partir los tonos si le parece al M.I.Cabildo:

Tenores	Violines 1°
D. Antonio Sastre Pbro.	Sr. Beltrán
D. Andrés Corró, Pbro.	Sr. Gabriel Cursach
D. Francisco Bau	Sr. Jorge Roig
D. Antonio Lliteras	Sr. Antonio Aulí
	Sr. Juan Morell
Contraltos	Violines 2°
D. Vicente Gonzalez	Sr. Juan Estradar
Sr. Rodena	Sr. Mathias Alsemora
Sr. Benito Vadell	Sr. Pedro Antonio Servera
Sr. Miguel Roqueta	Sr. Juan Carrió
Sr. Joseph Santiago Pbro.	
Violines	Oboeses
Sr. Lucas Oliver	Sr. Lucas Pons
Sr. Jaime Sanxo	Sr. Carlos Plat
Sr. Mariano Do	Sr. Miguel Crespi
Sr. Antonio Rotger	
Sr. Francisco Estrada	
Claves	Trompas
Sr. Juan Fullana Pbro.	Sr. Fernandez
Sr. Miguel Morell Pbro.	Sr. Roque Sebastián
Sr. Guillermo Ferrer	Sr. Sebastián Corró
Sr. Antonio Joseph ⁵	

Altres capelles musicals a la Ciutat de Mallorca:

Capella de l'Hospital General i de la Universitat del Regne de Mallorca

6.2.1678

Nosaltres

Sebastia Morey, Gabriel Mora, Bart Berrera, Phelip Pasqual, Arnau Pons, Joseph Borrás, Joan Bapta. Bolitxer, Antty. Joseph Parets, Sebastia Mestra y Pere Balle musicchs volent de nou agragar, música y ajustar Capella (en lo modo y forma que aperaxara de major convenientía axi per nosaltres com per le concervatio de aquella) nos som congregats y ajustats pere conferir esta materia, y com seia materia de pes y reportar utilitat no tantsolament pera nosaltres pero enchare per tota le republica y veneració del culto Divino per so es deu posar en le conformitat diguda: sabent y attenant que en anys passats se trobavan dos musicas o Capellas en esta Ciutat de Mallorca, una de les quals per no estar ab

⁵ ACM-AC. 1772, f.87.

la forma diguda ab molta facilitat se le destruide: sabent mes avant y attenent que per no haver fet may en dita Capella electio y nomi natio de Mestra ... Nosaltres unaniter concordés ... cream y anomenam en Mestra y Cap de la Capella y musica, que de nou intemtam ajustar y agragar el Rd. Senor Jaume Mir pre. Musich de la Capella de la Catedral ... Tot lo qual prometem ... Rerum novarum constituciones ... Et Nos quia minores 25 annorum majores vero vint. Joannes Benejam de 16, Andreas Mir de 21, Philipus Pasqual de 18, Joannes Bapta Bolitxer de 19, Paulus Noguera de 19 juramus ad Dominum Deum Nostrum ... Ego Jacobus Mir presbiter accepto supra dictum magisterium modo et forma superius ... Testes veri firme et juramento Joannis Bapte Bolitxer qui firmavit et juravit die 16 Aprilis sunt Philipus Pasqual, et Joannes Benejam. Testes vero firme et juramento Pauli Noguera qui firmavit, et juravit die prima ... Michael Fabregues et adtto in ecclesia de Llosata beneficiatus, et Aug. Bastard als refelet Testes vi. firme Sebastini Mestra sunt Cristopholus Gili vile de Arta, et Philipus Pasqual die vigesima nona mensis Augusti ejusdem anni."⁶

Capella de la "Música Nova"⁷

19.11.1717

"En nom de Déu ett. A tots sia cosa manifestar com nosaltres Rafel Valles pre., beneficiat en la Iglesia Parroquial de Santa Creu, mestre de la capella de la música nova: Pere Francesc Truiols, prevere, Bartomeu Crespí, clergue beneficiat en la Parroquial Iglesia de la vila de Binissalem, Francesc Estade, Antoni Gelabert, Antoni Estrader, Jaume Colom, Pere Joan Coll, Antoni Cifre, Pere Joan Bennàsser, Francisco Bas, Pere Antoni Cabanellas, Josep Soler, Antoni Marcer, Onofre Ferrer, Juan Llado, Antoni Pons, Pere Muntaner, Jaume Terrassa, Bartomeu Mir, y Gabriel Oliver tots musics de la musica nova. Sabent y attenent que en atenció havien ocasionat mols inconvenients a la nostra música hauense dexat de cantar en ella alguns musics, per efecte de obtenir altre conveniencia ab lo mateix empleu de music, y altres inconvenients que poden ocasionarse de aquesta dita musica en ... y aixi mateix per la total conservació de la nostra música y conveniencia y particular de tots nosaltres que componem la matexa, com tambe per lo be y utilitat publica de que dar mes bon servici de la Iglesia; particularment moltes festividats cuyas musicas, encare no basten tots los musics tan los de la capella de la Catedral, com los de esta nostra music per cantar a la solemnidad alguna, y consideram aixi matex, que la major conveniencia de tots nosaltres a de resultar de... concordia y preeminencia en be de la nostra musica de les veu principals, é instruments de que se necesita en ella."⁸

6 ARM-Prot.T.-329,f.70-76.

7 Vegeu: J. LÓPEZ-CALO: *Historia de la música española. 3.Siglo XVII*, Madrid, 1983, pag. 9-11.

8 ARM-Prot.-T-797, f.88

BIBLIOGRAFIA:

- A. GILI I FERRER "Contribució a la història musical de Mallorca (segles XIV-XVIII), *BSAL*, 50, 1997, 97-104.
- B. JULIÀ ROSSELLÓ: *Maestros y músicos de la Catedral de Mallorca*. Instituto Pontificio de Música Sacra. Roma, 1955. [Tesi inédita].
- B. JULIÀ ROSSELLÓ; B. TORRES GOST: *La Música en la Catedral de Mallorca*. Palma, 1980.
- J. PARETS; B. MASSOT; P. ESTELRICH: "La Música a la Seu"+*La Seu de Mallorca* (coordinació Aina Pasqual) Palma, 1995, 297-303.
- J. ROSSELLÓ LLITERAS: "La Capella de música de la Seu. Aproximació històrica" *BSAL*, 50, 1994, 287-308.
- J. Mª THOMÀS I SABATER; J. PARETS I SERRA: *Breu història musical de Mallorca*. Palma de Mallorca, 1989.

RESUM

A partir de referències documentals aïllades l'autor aporta una nova sèrie de dades sobre Agrupacions musicals de la Ciutat de Mallorca (1596-1717).

RESUMEN

Siguiendo la línea de anteriores trabajos de igual índole y a partir de referencias documentales aisladas el autor aporta una nueva serie de referencias sobre Agrupaciones musicales de la Ciutat de Mallorca (1596-1717).

ABSTRACT

From isolated documentary the author bring for wad a new series of data on Musical associations of the City of Mallorca (1596-1717).